

783.

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYSPOLITEJ**

z dnia 24 września 1934 r.

o wojskowej służbie pomocniczej.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Z chwilą wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji powstaje z mocy samego prawa obowiązek obywateli do pełnienia wojskowej służby pomocniczej.

(2) Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wprowadzić obowiązek pełnienia wojskowej służby pomocniczej również, gdy wymaga tego interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, powziętą na wniosek Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 2. (1) Rada Ministrów może nałożyć już w czasie pokoju na mężczyzn, podlegających obowiązkowi wojskowej służby pomocniczej, obowiązek odbycia przysposobienia do tej służby w sposób, określony przez Ministra Spraw Wojskowych.

(2) Obowiązki i prawa, wynikające z odbywania i ukończenia przysposobienia, określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 3. (1) Obowiązek wojskowej służby pomocniczej polega na pełnieniu służby wartowniczej, łączności, biernej obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, technicznej, przeciwpożarowej, sanitarnej, transportowej, biurowej lub na wykonywaniu innych czynności i prac, potrzebnych dla celów obrony Państwa.

(2) Sposób pełnienia wojskowej służby pomocniczej oraz organizację oddziałów tej służby określi Minister Spraw Wojskowych.

Art. 4. (1) Obowiązek wojskowej służby pomocniczej trwa przez czas wojny lub przez czas pozostawania wojska lub marynarki wojennej albo ich części w stanie zmobilizowanym.

(2) Termin ustania tego obowiązku ogłasza w drodze obwieszczenia Minister Spraw Wojskowych.

(3) W przypadku, przewidzianym w art. 1 ust. (2), obowiązek wojskowej służby pomocniczej trwa

do czasu jego zniesienia rozporządzeniem Rady Ministrów.

Art. 5. Obowiązkowi wojskowej służby pomocniczej podlegają mężczyźni w wieku od ukończonych lat 17 do ukończonych lat 60, którzy nie pełnią czynnej służby wojskowej ani też nie są obowiązani do pełnienia obowiązkowej służby czynnej, służby w rezerwie lub w polspolitem ruszeniu.

Art. 6. (1) Do pełnienia wojskowej służby pomocniczej można powoływać również kobiety w wieku od ukończonych lat 19 do ukończonych lat 45, które w czasie pokoju na skutek ochotniczego zgłoszenia się ukończyły przysposobienie do wojskowej służby pomocniczej, lub które w warunkach przewidzianych w art. 1, zgłosiły się ochotniczo do jej pełnienia.

(2) Warunki ochotniczego zgłaszania się kobiet do przysposobienia do wojskowej służby pomocniczej, zakres i sposób przeprowadzania tego przysposobienia oraz warunki ochotniczego zaciągu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

(3) Obowiązki i prawa, wynikające z odbywania i ukończenia przysposobienia, określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 7. Przepisy art. 8 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym stosuje się odpowiednio do wojskowej służby pomocniczej.

Art. 8. (1) Wojskową służbę pomocniczą pełni się na podstawie powołania.

(2) Powołanie do pełnienia wojskowej służby pomocniczej przeprowadzają powiatowe władze administracji ogólnej, a w miejscowościach na obszarze objętym stanem wojennym, w których władze te nie działają — władze wojskowe, wyznaczone przez Naczelnego Wodza.

(3) Powołania dokonywa się na podstawie zapotrzebowań, zgłaszanych przez władze wojskowe.

(4) Tryb postępowania przy zgłaszaniu zapotrzebowań oraz sposób przeprowadzenia powołania określi rozporządzenie Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych.

Art. 9. (1) Nie podlegają powołaniu do pełnienia wojskowej służby pomocniczej:

- 1) duchowni uznanych w Państwie wyznań religijnych,
- 2) posłowie na Sejm i senatorowie,
- 3) osoby niezdolne do pełnienia tej służby wskutek choroby lub ułomności fizycznej,
- 4) osoby, których powołanie mogłoby uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonywanie przez nie świadczeń rzeczowych.

(2) Od pełnienia wojskowej służby pomocniczej mogą być zwolnieni:

- 1) sędziowie i prokuratorzy sądów powszechnych,
- 2) funkcjonariusze państwowi i samorządowi,
- 3) pracownicy zakładów i przedsiębiorstw państwowych oraz pracownicy zakładów, przedsiębiorstw i instytucji, pracujących dla przemysłu wojennego,
- 4) osoby, których powołanie mogłoby spowodować zagrożenie bytu bądź ich rodziny,

bądź też gospodarstwa rękodzieła, przemysłu lub handlu, stanowiącego źródło ich utrzymania,

5) osoby, odbywające studia.

(3) Szczegółowe warunki zwolnienia osób, wymienionych w ust. (2), tryb postępowania oraz właściwość władz, orzekających o zwolnieniu, określi rozporządzenie Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 10. (1) Osoby, pełniące wojskową służbę pomocniczą, mogą być zwolnione przez władze wojskowe od pełnienia tej służby.

(2) Właściwość tych władz oraz sposób przeprowadzania zwolnień określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 11. (1) Osoby, powołane do pełnienia wojskowej służby pomocniczej, składają po wcieleniu ich do oddziałów tej służby przysięgę wojskową.

(2) Rotę przysięgi ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 12. Nazwy stopni służbowych osób, pełniących wojskową służbę pomocniczą, określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 13. (1) Minister Spraw Wewnętrznych może nałożyć już w czasie pokoju obowiązek rejestracji się na osoby, które można powoływać do pełnienia wojskowej służby pomocniczej (art. 5 i 6), lub na pewne kategorie tych osób.

(2) Sposób przeprowadzania rejestracji oraz właściwość władz, powołanych do jej przeprowadzania, określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 14. (1) Osoby, pełniące wojskową służbę pomocniczą, otrzymują:

- 1) uposażenie,
- 2) wyżywienie i zakwaterowanie w naturze narówni z żołnierzami, pełniącymi czynną służbę wojskową,
- 3) odzież (umundurowanie), wyekwipowanie i uzbrojenie, jeśli ze względu na czas trwania służby i jej rodzaj zostanie uznane to za potrzebne.

(2) Szczegółowe przepisy co do wymienionych świadczeń wyda w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wojskowych, — co do uposażenia — w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 15. Osoby, które doznały trwałego uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia w związku z pełnieniem przez nie wojskowej służby pomocniczej, będą uważane za inwalidów wojennych lub inwalidów wojskowych. Osobom tym oraz rodzinom, pozostającym po nich tudzież po poległych lub zmarłych w związku z pełnieniem wojskowej służby pomocniczej, służy prawo do zaopatrzenia w trybie i na zasadach, przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidzkim osób, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia na skutek służby wojskowej.

Art. 16. Wojskową służbę pomocniczą uważa się co do zachowania uprawnień z tytułu ubezpie-

czeń społecznych przez osoby, pełniące tę służbę, za służbę wojskową. Otrzymywanie zaopatrzenia inwalidzkiego (art. 15) nie wyłącza uprawnień z tytułu ubezpieczeń społecznych na warunkach, przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

Art. 17. Rodzinom osób, pełniących wojskową służbę pomocniczą, służy prawo do wojskowego zasiłku wojennego w trybie i na zasadach, przewidzianych w przepisach o wojskowych zasiłkach wojennych.

Art. 18. Postanowienia ustaw i rozporządzeń oraz regulaminów, instrukcyj i przepisów służbowych, odnoszące się do żołnierzy, stosuje się odpowiednio do osób, powołanych do pełnienia wojskowej służby pomocniczej.

Art. 19. Kto, będąc powołany na podstawie art. 2 do odbycia przysposobienia do wojskowej służby pomocniczej, nie zgłasza się w czasie i w miejscu wskazanem, lub w inny sposób uchyla się od odbycia przysposobienia,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 20. Kto nie zgłasza się do rejestracji, zarządzanej na podstawie art. 13,

podlega karze aresztu do 1 miesiąca i grzywny do 1.000 złotych, albo jednej z tych kar.

Art. 21. Kto w czasie odbywania przysposobienia do wojskowej służby pomocniczej nie stosuje się do zarządzeń i poleceń, wydawanych w związku z odbywaniem przysposobienia,

podlega karze grzywny do 50 złotych.

Art. 22. Orzecznictwo w sprawach o przestępstwa, przewidziane w art. 19, 20 i 21, należy do właściwości powiatowych władz administracji ogólnej.

Art. 23. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych.

Art. 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym tracą moc obowiązującą postanowienia rozdziału VI ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 60, poz. 455).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *L. Kozłowski*

Minister Spraw Wewnętrznych:

Marjan Zyndram-Kościałkowski

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego: *W. Jędrzejewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

J. Poniatowski

Minister Przemysłu i Handlu: *H. Floyar-Rajchman*

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

Minister Opieki Społecznej: *Jerzy Paciorkowski*

Minister Poczty i Telegrafów: *Kaliński*